

En dat haar man dan toch had gedacht, dat het niet meer was dan een vriendschap, gebaseerd op een gemeenschappelijke liefde voor mooie verzen, op een gemeenschappelijke belangstelling in muziek en in Chineesch porcelein. Eigenlijk moest ze zich beschaamd voelen, dat hij haar zóó over alle grenzen had vertrouwd; eigenlijk moest ze zijn grove minachting van zoo even verklaren als bittere teleurstelling, omdat hij zich in de hoogheid van haar karakter had vergist.... Maar toch — was niet méér nog dan zijn groot vertrouwen-in-haar, het groote vertrouwen-in-zichzelf de zekerheid geweest, die hem met geen andere mogelijkheid had doen rekening houden.... Was 't niet vooral geweest, omdat hij er zich van overtuigd hield, dat vrouwen wel sentimenteel over maneschijn en poëzie en het begrijpen van de fijnere dingen des levens met een gevoeligen vriend kunnen dweepen, maar dat ze zich toch alleen gevangen geven aan een man, die een kerel is; die hun zegt, waar 't op staat en die zich door 't leven heenslaat, zonder een stap van zijn weg af te wijken.....

Hoe meedoogenloos leerde je elkaar beschouwen in een huwelijk, dat niet geslaagd was! Hoe had ze zijn krachtpatserij geháát, zonder de goedhartigheid en den ongecompliceerden eenvoud, die er het complement van waren, meer te kunnen waardeeren. Hoe had hij haar gekwetst, als hij telkens weer zei: „Jij hebt maar een leventje, goed voer, warme stal, mooie jurken; bedienden, die je alles uit de hand nemen....” Onder haar gespannen zwijgen hadden de verwijten tegen hem en zijn verblinde eigendunkelijkheid zich samengeperst, totdat ze nauwelijks meer deernis kon voelen voor den man, die toch in elk geval zielig achterbleef in de rimboe, met twee moeilijke kinderen, zonder iemand, die voor hem zorgde. Maar haar hart had te veel wrok verzameld in die eindelooze heete nachten, als 't lawaai van de voorgalerij bijna ongedempt tot in haar klamboekamer doordrong en ze niet ophouden kon in zichzelf te herhalen, dat ze verkeerd gekozen had.... Nog erger als, na het vertrek van de gasten, hij zich moe en verhit naast haar op bed had geworpen, ruikend naar bier en zweet en ronkend als een moeë hond

Wat haar in Holland in hem had aangetrokken, — zijn durf, zijn jovialiteit, zijn gemakkelijke vlotheid en de roekeloosheid, waarmee hij met geld strooide, als 't gold om haar of anderen plezier te doen, — leerde ze hier zien als de normale eigenschappen van al die stoere, forsche planters, die bij het inspannende en onbezorgde leven van den kebon evenmin kans kregen om pietluttig als om fijngevoelig te worden. Verkeerd gekozen! Omdat hij anders was dan de mensen van haar eigen kringetje; omdat hij als een frissche wind was komen aanstormen door de broze ethiek, de artistieke gevoeligheid, de vormelooze vroomheid, waarin ze was opgegroeid.... Ze had er een vreugde in gevonden al die subtile